

CNSM: Incertitudinile la nivel global si deteriorarea echilibrelor macroeconomice interne, principalele riscuri sistemice de nivel sever în 2025

Principalele riscuri sistemice de nivel sever identificate în 2025 au fost incertitudinile la nivel global, în contextul multitudinii de evenimente geopolitice, si deteriorarea echilibrelor macroeconomice interne, ambele cu perspectiva de mentinere constanta în perioada urmatoare, se arata în Raportul anual 2025, publicat pe site-ul Comitetului National pentru Supravegherea Macropprudentiala (CNSM).

"Riscurile la adresa stabilitatii financiare pe plan intern au ramas ridicate si în anul 2025, evidentiind fragilitatile existente la nivel national si international. Contextul marcat de incertitudini geopolitice si evolutii imprezibile în domeniul politicilor comerciale au continuat sa genereze un mediu volatil, susceptibil sa produca efecte perturbatoare asupra economiei si pietelor financiare. Principalele riscuri sistemice de nivel sever identificate sunt: incertitudinile la nivel global în contextul multitudinii de evenimente geopolitice si deteriorarea echilibrelor macroeconomice interne, ambele cu perspectiva de mentinere constanta în perioada urmatoare", se mentioneaza în raport.

Potrivit sursei citate, acestora li se adauga riscurile de nivel moderat, respectiv riscul de nerambursare a creditelor contractate de catre sectorul neguvernamental si riscul asociat provocarilor la adresa securitatii cibernetice si inovatiei financiare, în cazul celui din urma risc perspectiva fiind de crestere în perioada urmatoare.

CNSM semnaleaza ca principalele vulnerabilitati care au continuat sa se manifeste în anul 2025 constau în disciplina scazuta la plata în economie si vulnerabilitatile bilantiere ale firmelor, nivelul scazut al intermediarii financiare, problema demografica si lipsa fortei de munca calificate, precum si schimbarile climatice.

"Politica macropprudentiala trateaza aceste vulnerabilitati ca fiind interdependente, subliniind importanta unor masuri coerente care sa previna acumularea riscurilor ciclice si, concomitent, sa corecteze rigiditatile si fragilitatile de natura structurala. În acest context, eficienta politicii macropprudentiale depinde de coordonarea strânsa cu alte politici economice, în special cu politica fiscala, politicile structurale si cele privind tranzitia climatica, în vederea consolidarii rezilientei sistemului financiar pe termen mediu si lung", se precizeaza în raport.

Acesta subliniaza ca, activitatea economica la nivel national a continuat sa evolueze într-un ritm relativ modest, consemnând în anul 2025 o crestere în termeni reali de 0,7 la suta fata de anul precedent, iar, în perspectiva, cresterea economica este anticipata sa ramâna moderata, cu un avans al PIB real estimat la 1,1 la suta în 2026, respectiv la 2,1 la suta în 2027 (potrivit prognozei de toamna a Comisiei Europene - CE), într-un context în care efectele masurilor de consolidare fiscala sunt asteptate sa continue sa exercite presiuni asupra consumului privat, în special pe parcursul anului 2026.

Sustinerea activitatii economice în anul 2026 este asteptata sa provina într-o masura mai mare din accelerarea formarii brute de capital fix, inclusiv pe fondul utilizarii mai ample a fondurilor europene, precum si din consolidarea contributiei exporturilor nete, în conditiile temperarii dinamicii importurilor.

"În acest context, atragerea si utilizarea fondurilor europene sunt esentiale, atât pe termen scurt, pentru contrabalansarea partiala a efectelor contractioniste ale consolidarii bugetare si a fragmentarii geoeconomice la nivel global, cât si pe termen mediu si lung, în vederea sporirii potentialului de crestere si a întaririi rezilientei economiei românești, inclusiv prin realizarea de reforme structurale. (...) În conditiile mentinerii unui grad relativ redus de absorbtie si utilizare a fondurilor PNRR pâna în prezent, accelerarea implementarii reformelor necesare ramâne o prioritate la nivel national, în scopul maximizarii atragerii resurselor disponibile pâna la termenul de expirare a programului în august 2026", atrag atentia autorii raportului.

Acestia reamintesc ca deficitele gemene ridicate au continuat sa reprezinte unul dintre principalii factori de risc la adresa stabilitatii financiare pe plan intern. Potrivit celor mai recente evaluari ale CE, România a consemnat si în anul 2025 atât cel mai mare deficit fiscal, cât si cel mai mare deficit de cont curent la nivelul UE. Executia bugetara (metodologie cash) pentru anul 2025 s-a soldat cu un deficit de 7,65 la suta din PIB, în scadere cu aproximativ 1 punct procentual fata de aceeasi perioada a anului precedent, precum si la un nivel inferior tinteii de 8,4 la suta prevazute în rectificarea bugetara din luna septembrie. Ponderea datoriei publice în PIB s-a mentinut pe traiectoria pronuntat ascendenta initiata în perioada pandemica, atingând nivelul de 59,3 la suta în T4 2025, potrivit metodologiei ESA (în crestere cu 4,5 puncte procentuale în raport cu T4 2024), situându-se în continuare sub media UE, desi în apropierea limitei de 60 la suta prevazute de criteriile de la Maastricht.

În perspectiva apropiata, aceasta este asteptata sa își mentina tendinta crescatoare, în timp ce deficitul bugetar este estimat sa se reduca treptat pe parcursul anilor urmatori, în conformitate cu angajamentele asumate în cadrul procedurii de deficit excesiv, în contextul noului cadru revizuit de guvernanta economica al UE si al planului bugetar-structural pe termen mediu agreat cu Comisia Europeana, desi se mentin incertitudini importante.

"Astfel, consolidarea fiscal-bugetara ramâne esentiala pentru asigurarea unei traiectorii sustenabile a datoriei publice, precum si în vederea prevenirii erodarii încrederii investitorilor, ce ar putea genera presiuni asupra primei de risc suveran, a volatilitatii fluxurilor de capital si a cursului de schimb si, implicit, asupra stabilitatii financiare în ansamblu, având în vedere inclusiv detinerile importante de titluri de stat ale bancilor, fondurilor de pensii si societatilor de asigurare. Continuarea procesului de consolidare bugetara este asteptata sa contribuie la atenuarea presiunilor asupra dezechilibrului extern", se mai arata în Raport.

În ceea ce priveste deficitul de cont curent, acesta s-a situat în 2025 la 30,1 miliarde euro, în crestere cu aproximativ 4,4% fata de anul precedent, în principal pe fondul deteriorarii balantei veniturilor primare si secundare, în conditiile în care deficitul balantei bunurilor s-a redus usor (cu aproximativ 1,9 la suta fata de anul precedent), iar excedentul balantei serviciilor s-a majorat. În acest context, pozitia investitionala internationala neta a României a continuat sa se deterioreze, mentinându-se pe parcursul anului 2025 sub pragul de 35% din PIB stabilit de Comisia Europeana.

În acelasi timp, datoria externa s-a majorat pâna la nivelul de 227,3 miliarde euro la finele anului 2025 (în crestere cu 11,7 la suta fata de sfârșitul anului 2024). În structura, aceasta dinamica a fost determinata în principal de majorarea datoriei externe pe termen lung, în timp ce componenta pe termen scurt a înregistrat un avans mai moderat, aceasta din urma fiind acoperita în proportie de peste 100% de rezervele valutare ale BNR (decembrie 2025), ceea ce indica mentinerea unui risc de refinantare relativ redus pe termen scurt.

"Cu toate acestea, avansul datoriei externe si persistenta deficitelor gemene ridicate justifica o supraveghere sporita a dinamicii fluxurilor de capital, concomitent cu o coordonare atenta a politicilor care sa asigure un cadru coerent, credibil si predictibil pentru reducerea vulnerabilitatilor externe, în special având în vedere tensiunile comerciale si geopolitice de pe plan

international", precizeaza CNSM.

Datoria totala a sectorului real a continuat sa sporeasca în anul 2025, cu 5,6% în decembrie 2025 în termeni anuali, pâna la 819,4 miliarde lei. Peste jumatate din aceasta este finantata de banci (51% în decembrie 2025), iar circa 31% reprezinta datorie externa nefinanciara de tipul creditelor mama-fiica.